

Maatwerk en Perspectief:

De uitdaging voor ondernemers in het gaswinningsgebied

Onderzoek naar de impact van de gaswinning op ondernemers

Door Merel Jonkheid

In januari verschenen twee rapporten over ondernemerschap in het bevinggebied. Aziza Zijlstra vertelt dat het Kennisplatform Leefbaar en Kansrijk Groningen door de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) gevraagd werd onderzoek te doen naar "de partijen rondom die ondernemer. Hoe werken die samen? Wat doen die eigenlijk? Welke regelingen zijn er?" Tegelijkertijd was Gronings Perspectief van plan interviews te houden met ondernemers, waardoor samenwerking logisch was. Het onderzoek van het Kennisplatform richtte zich op stakeholders, terwijl Gronings Perspectief de ervaringen van ondernemers zelf in kaart bracht.

Judith van der Molen: "We hoorden bij Gronings Perspectief al langer dat het voor ondernemers minder vlot loopt dan voor bewoners. Daarom hebben we twintig diepte-interviews met ondernemers afgenomen. Het is altijd weer heftig om te horen wat mensen meemaken, maar het is belangrijk om hen een stem te geven." Uit de interviews kwamen terugkerende thema's naar voren, zoals het wachten en de onzekerheid, wat veel stress en frustratie veroorzaakt.

Volgens Aziza is bij de uitvoeringsinstanties wel inzicht in de problemen. Desondanks wordt het MKB nog onvoldoende geholpen. Een kernprobleem is dat 'het MKB' niet bestaat. Het is een diverse groep, waardoor het haast onmogelijk

is om daar één aanpak voor te creëren. Ook ontbreekt er een verbindende schakel tussen ondernemers en instanties. Een belangrijke conclusie uit de onderzoeken is dat ondernemers een duidelijk aanspreekpunt missen. "Een ondernemer weet soms niet waar hij terecht moet en vraagt dan óf niemand iets, óf iedereen iets." Dit leidt tot inefficiëntie en extra stress. Volgens Aziza zou de oplossing niet liggen in een nieuw orgaan, maar in betere samenwerking binnen het bestaande systeem.

Ook mandaat is belangrijk. Judith: "Je kan wel al je zorgen en problemen bij iemand neerleggen, maar als die er vervolgens niks mee kan, dan is die ondernemer ook niet geholpen." Er is

bovendien grote vraag naar maatwerk, waarbij gekeken wordt naar de specifieke situatie van een ondernemer. "Een winkel met cadeauartikelen moet niet in november dicht, een ijssalon niet in de zomer."

In het onderzoek van het Kenniscentrum wordt ook kort ingegaan op de economische agenda. Aziza is blij dat de economische agenda ook de perikelen rondom vermeende staatssteun aanstipt. "Staatssteun is verboden, omdat overal gelijke concurrentievoorwaarden moeten zijn. Veel ondersteunende projecten voor ondernemers vallen daardoor uiteindelijk in de soep, omdat die dan weer te veel op staatssteun zouden lijken. Een van onze specifiekere aanbevelingen is om

te kijken of hier een regionale uitzondering op kan komen. Ondernemers met schade en versterking hebben al een achterstand. Het gaat er niet om hen een voordeel te geven, maar hen gelijk te trekken met andere ondernemers."

Het extra geld voor de regio is geen groot thema dat besproken is tijdens de interviews met ondernemers. Judith: "Meestal is dat ook een beetje uit voorzichtigheid. Mensen willen het eerst zien en dan geloven." Wat haar opviel tijdens de interviews is dat ondernemers soms noodgedwongen overwegen te stoppen vanwege alle bureaucratische rompslomp. "Hoe blijft dit dan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor nieuwe ondernemers? Dat is ook wel iets waar alle ondernemers uiteindelijk bij gebaat zijn."

Hoewel de onderzoekers geen beleidsbeslissingen nemen, hopen ze met hun rapporten bij te dragen aan een structurele verbetering. "Alleen al door vragen te stellen, merken we dat binnen organisaties gesprekken over MKB meer op gang komen. We hopen dat deze inzichten niet alleen tot gesprekken leiden, maar ook tot actie."

"Ondernemerschap in het gaswinningsgebied: impact, stakeholders en regelingen" (januari 2025) van het Kennisplatform Leefbaar en Kansrijk Groningen is te vinden op www.kennisplatformleefbaar.nl

"Ondernemen in een bewogen context: inzichten uit een kwalitatieve studie" (januari 2025) van Gronings Perspectief is te vinden op www.groningsperspectief.nl

"Bij Stut en Steun helpen we ook ondernemers om weer grip te krijgen op mijnbouwschade"

Door Merel Jonkheid

Veel ondernemers verkeren in onzekerheid door de versterkingsoperatie en schadeafhandeling. MKB-consulenten Martijn Pot en Jantina Schoonveld begeleiden hen in dit complexe proces bij onafhankelijk steunpunt Stut en Steun in Loppersum.

Martijn ziet dagelijks de impact van schade en versterking. Hij benadrukt dat ondernemers in dezelfde positie verkeren als bewoners, maar daarnaast ook een bedrijf draaiende moeten houden. En een groot probleem daarbij is de aanpak in de versterkingsoperatie: "De projectleiders van de NCG kijken vaak nog heel sterk naar de stenen, en niet naar de impact op de ondernemer en zijn bedrijf. Ondernemers moeten steeds keuzes maken over de toekomst, terwijl de situatie steeds verandert."

Jantina: "Ik heb een sociale opleiding gedaan en daarnaast twee eigen bedrijven gehad. Dat helpt mij om de praktijk van ondernemers goed te begrijpen." Ze ziet hoe veel ondernemers het overzicht kwijt raken door de hoeveelheid regelingen en onzekerheden: "Het is veel, het is ondoorzichtig, en je weet niet waar je aan toe bent." Vaak komen ondernemers met een concrete vraag, maar blijkt er veel meer te spelen. "Mensen komen bij ons met één vraag, bijvoorbeeld schade, maar dan blijkt dat er nog veel meer speelt: waardedaling, tijdelijke huisvesting, subsidies... Het is een hele puzzel."

Beide consulenten benadrukken dat er geen standaardoplossing is voor ondernemers in

het aardbevinggebied. "Een yoga studio, een zzp'er die thuis werkt of een mechanisatiebedrijf: je kunt hen niet met generieke regelingen helpen." Het draait om maatwerk en persoonlijk contact. Het belangrijkste voor ondernemers is volgens Jantina en Martijn perspectief en duidelijkheid, gericht op de individuele situatie, maar dat ontbreekt vaak.

"Het motto van Stut en Steun is 'grip op mijnbouwschade', en dat is precies wat mensen door de ingewikkelde bureaucratie kwijt zijn geraakt. Dat proberen wij ze weer terug te geven," zegt Martijn. Ondernemers kunnen hun vragen stellen via telefoon, e-mail of een inloopsprekkuur. Vaak blijkt een simpele vraag onderdeel van een groter probleem. De consulenten helpen dan bij het vinden van de juiste weg, zodat ondernemers zich toch zo veel mogelijk kunnen focussen op hun bedrijf in plaats van op bureaucratische rompslomp.

Onlangs is de economische agenda gepresenteerd. Hoewel Martijn en Jantina vanuit hun rol bij Stut en Steun niet betrokken zijn bij de inhoud, hebben ze wel ideeën over hoe de regio met het extra geld een positieve impuls kan krijgen. Ze vragen zich af hoe de plannen in de praktijk worden gebracht. Volgens Jantina is een heldere visie

belangrijk, en ook de uitvoering blijft een uitdaging: "Er is wel geld beschikbaar, maar hoe ga je dat stroomlijnen? Het is natuurlijk heel belangrijk dat het op de goede plek terecht komt."

Martijn benadrukt dat lokale bedrijvigheid niet overal even goed georganiseerd is. In grotere plaatsen zijn er professionele bedrijvenverenigingen, maar in dorpen ontbreekt vaak de ondersteuning. Hij stelt voor om ondernemers actief te betrekken bij de ontwikkeling van hun regio: "Ik denk dat je ook bij hen de vraag moet leggen: wat hebben jullie nodig binnen het dorp? Hoe zien jullie het dorp over vijf of tien jaar?" Volgens hem zou langdurige ondersteuning helpen bij het realiseren van initiatieven, in plaats van kortlopende subsidies die verdwijnen zodra het budget op is.

Maar een ding staat buiten kijf: het allerbelangrijkste blijft dat ondernemers zo snel mogelijk zekerheid en maatwerk in de schadeafhandeling en in de versterkingsoperatie geboden wordt. Zolang dat ontbreekt is het moeilijk om met de toekomst bezig te zijn.

Wil je graag contact met Stut en Steun? Op blz. 27 van deze krant vind je meer informatie

Meer weten? Je kunt het verhaal van Martijn en Jantina en van Aziza en Judith terugluisteren in onze GBB-Podcast, via Spotify of Apple Podcast. Of kijk voor meer informatie op www.groninger-bodem-beweging.nl/nieuws/gbb-podcast